

## DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței  
judecători

Tatiana Vieru  
Valentina Clevadî  
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de avocatul Mihail Balaban, în interesele Nataliei Stavinskaia, împotriva încheierii din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Artbeton-Grup”-Victor Nemțanu privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii la cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Artbeton-Grup”-Victor Nemțanu privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului,

### c o n s t a t ă:

La data de 27 noiembrie 2014, SRL „Artbeton-Grup” s-a adresat în judecată cu cerere introductivă prin care a solicitat intentarea în privința întreprinderii fondate a procesului de insolvență.

Prin încheierea nr. 2i-633/14 din 04 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de SRL „Artbeton-Grup” cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința sa, iar ÎI „Nemțanu Victor” a fost numit administrator provizoriu.

Prin hotărîrea din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a intentat procesul de insolvență în privința SRL „Artbeton-Grup”; s-a desemnat în funcție de administrator al insolvenței Victor Nemțanu, deținător al autorizației nr. 89 din 14 ianuarie 2015; s-a stabilit pentru creditorii termenul-limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv, pînă la data de 22 martie 2015; s-a stabilit termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului lor definitiv pînă la data de 28 martie 2015; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 06 aprilie 2015.

La data de 09 februarie 2016, administratorul insolvenței SRL „Artbeton-Grup” - Victor Nemțanu a depus cerere prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului - administratorul Vladislav Iusupov și contabilul Natalia Stavinskaia.

În ședința de judecată din 10 martie 2016, administratorul insolvenței SRL „Artbeton-Grup” - Victor Nemțanu a înaintat cerere prin care a solicitat aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile din patrimoniul persoanelor urmărite

care urmează a fi atrase la răspundere subsidiară.

Prin încheierea din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis demersul administratorului insolvenței SRL „Artbeton-Grup” – Victor Nemțanu și s-au aplicat următoarele măsuri de asigurare: -sechestrul pe toate bunurile mobile, imobile și mijloace financiare ale lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia, în limita sumei de 9356916 lei; s-a interzis lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia să părăsească teritoriul Republicii Moldova, fără permisiunea instanței de judecată.

La data de 25 martie 2016, avocatul Mihail Balaban, în interesele Nataliei Stavinskaia, a declarat recurs împotriva încheierii din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi încheieri prin care să se dispună respingerea cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare.

În motivarea recursului s-a invocat că actul judecătoresc contestat este unul nefondat, nemotivat și ilegal, fiind pasibil casării integrale.

În acest sens, menționează că administratorul insolvenței în ședința de judecată a solicitat aplicarea măsurilor asigurătorii în formă verbală și doar abia după pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare acesta a întocmit o cerere prin care a solicitat aplicarea măsurii de asigurare, însă nici în această cerere nu a indicat motivele din care ar solicita aplicarea măsurilor de asigurare, contrar prevederilor art. 177 alin.(1) Cod de procedură civilă. Or, menținerea unui asemenea act judecătoresc defectuos, emis doar la solicitarea verbală și nemotivată a unui participant la proces, ar constitui un exemplu de precedent judiciar periculos care ar putea folosit de către alte instanțe.

Opinează că, la aplicarea sechestrului asupra tuturor bunurilor ce aparțin Nataliei Stavinskaia și lui Vladislav Iusupov, instanța de insolvență a depășit limitele admise de Lege prin neidentificarea valorii patrimoniilor asupra cărora a aplicat sechestrul, contrar prevederilor art. 176 alin. (2) Cod de procedură civilă. În opinia sa, este important ca judecătorul sau instanța de judecată să verifice dacă reclamantul a indicat corect valoarea acțiunii în strictă conformitate cu prevederile art.87 Cod de procedură civilă, însă, în speță, acest control judecătoresc lipsește. Or, instanța în încheierea recurată nu a verificat costul multitudinii de bunuri asupra cărora a aplicat sechestrul. Încheierea judecătorească recurată nu este una certă, după cum o impun rigorile Legii.

Remarcă că, la asigurarea acțiunii judecătorul urmează să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare, iar la examinarea cererii de asigurare a acțiunii, instanța urmează, în fiecare caz concret, să verifice obiectul și temeiul acțiunii principale, să determine natura litigiului, să verifice argumentele reclamantului referitoare la acțiunile cu rea-credință ale pârâtului de înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei hotărâri judiciare.

Consideră că, interdicția impusă lui Vladislav Iusupov și Nataliei Stavinskaia ca să nu părăsească teritoriul Republicii Moldova, fără permisiunea instanței de judecată, contravine principiului liberei circulații stipulate în art. 27 al Constituției R. Moldova, care statuează că dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Susține că, rezultând din prevederile pct. 5 al Hotărîrii explicative a Curții Supreme de Justiție nr. 32 din 24 octombrie 2003, cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii la judecarea cauzelor civile, nu este legală interdicția pîrîtului sau a altor persoane de a părăsi țara ca măsură de asigurare a acțiunii, întrucît aceasta este măsură de asigurare a executării hotărîrii (art.64 Cod de executare), iar aplicată în cursul examinării cauzei civile, va avea un caracter ilegal și va afecta libertatea de circulație a persoanelor.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform art. 8 alin. (1) a Legii insolvențabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvențabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvențabilitate a adoptat încheierea la data de 10 martie 2016, iar recursul a fost declarat de avocatul Mihail Balaban, în interesele Nataliei Stavinskaia, la data de 25 martie 2016, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Analizând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Mihail Balaban, în interesele Nataliei Stavinskaia, întemeiat și pasibil de a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 1 alin.(4) al Legii insolvențabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvențabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Din materialele pricinii rezultă că Victor Nemțanu, administratorul insolvențabilității SRL „Artbeton-Grup” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia, solicitînd atragerea la răspundere subsidiară solidară, conform art. 248 alin.(1) lit.i), alin.(4) al Legii insolvențabilității, a membrilor organelor de conducere ale SRL „Artbeton-Grup”: Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia (f.d.13-15).

La data de 10 martie 2016 în cadrul ședinței de judecată, Victor Nemțanu, administratorul insolvențabilității SRL „Artbeton-Grup”, a înaintat un demers, prin care, întru asigurarea acțiunii, a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile și pe sumele de bani ale lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia, în conformitate cu art. art.174,175 Cod de procedură civilă și instituirea interdicției de a părăsi teritoriul R. Moldova în privința lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia (f.d.41, 43).

Prin încheierea din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis demersul administratorului insolvențabilității SRL „Artbeton-Grup” – Victor Nemțanu și s-au

aplicat următoarele măsuri de asigurare: -sechestrul pe toate bunurile mobile, imobile și mijloace financiare ale lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia, în limita sumei de 9356916 lei; s-a interzis lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia să părăsească teritoriul Republicii Moldova, fără permisiunea instanței de judecată (f.d.44-45).

Colegiul notează că temei de aplicare a măsurilor de asigurare solicitate, instanța de insolabilitate a invocat prevederile art. art. 174-175 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 174 alin.(1) Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța poate lua măsuri de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești.

În conformitate cu art. 175 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, în vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept: a) să pună sechestrul pe bunurile sau pe sumele de bani ale pîrîtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane; b) să interzică pîrîtului săvîrșirea unor anumite acte; c) să interzică altor persoane săvîrșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pîrît sau îndeplinirea unor alte obligații față de el; d) să suspende vînzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar); e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară. (2) Judecătorul sau instanța poate aplica, după caz, și alte măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.

În contextul normelor precitate supra, Colegiul reliefa că interdicția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova aplicată lui Vladislav Iusupov și Natalia Stavinskaia, nu face parte din categoria măsurilor de asigurare enumerate în art. 175 Cod de procedură civilă.

Conform art. 63 alin.(1) Cod de executare, în scopul asigurării executării documentului executoriu, odată cu intentarea procedurii de executare, executorul judecătorec este în drept: a) să aplice sechestrul pe mijloacele bănești sau pe bunurile debitorului; b) să interzică debitorului de a săvîrși anumite acte; c) să interzică altor persoane de a transmite debitorului bunuri sau de a îndeplini față de el alte obligații.

Conform art. 64 alin.(1) Cod de executare, interdicția de a părăsi țara în cel mult 6 luni se aplică de către instanța de judecată, la demersul executorului judecătorec, doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătorec de a efectua periodic un control privind necesitatea menținerii acestei interdicții.

Astfel, Colegiul remarcă că interdicția de nepărăsire a țării este o măsură de asigurare ce se aplică în cadrul procedurii de executare, dar nicidecum nu se aplică întru asigurarea acțiunii, în conformitate cu art.art.174-175 Cod de procedură civilă.

Mai mult, Colegiul precizează că necesitatea aplicării măsurilor de asigurare conform art.art.174-175 Cod de procedură civilă, este dictată de posibilitatea executării viitoarei hotărîri.

Astfel, interdicția de părăsire a teritoriului Republicii Moldova aplicată în privința Nataliei Stavinskaia la această etapă este inoportună și contravine prevederilor legale.

La acest capitol, Colegiul reține și argumentul reprezentantului recurentului precum că prin aplicarea Nataliei Stavinskaia a interdicției de nepărăsire a teritoriului Republicii Moldova, se încalcă principiul la libera circulație, garantat de art. 27 al Constituției al Republicii Moldova.

Conform art. 27 al Constituției Republicii Moldova, dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Conform art. 2 al Protocolului adițional nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui Stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora. Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

În consecință, Colegiul reiterează că restricția aplicată Nataliei Stavinskaia prin interzicerea părăsirii teritoriului Republicii Moldova în atare circumstanțe, nu este justificată, argument invocat și de recurent.

Cu referire la prevederile art. 84 al Legii insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012, invocate de instanța de insolvențitate, Colegiul relevă că acestea nu sunt aplicabile speței date, deoarece asigurarea acțiunii a fost solicitată de administratorul insolvențității în conformitate cu art.174-175 Cod de procedură civilă, dar nicidecum rezultând din prevederile art. 84 al Legii insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, Colegiul precizează că rezultând din prevederile art. 84 alin.(1) al Legii insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvențitate, din oficiu sau la cererea administratorului/lichidatorului, după intentarea procedurii de insolvențitate, poate obliga debitorul sau reprezentantul organelor lui de conducere să nu părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea sa expresă în cazul în care există dovezi că acesta ar putea să se ascundă ori să se eschiveze de la participarea la procedură.

În această ordine de idei, Colegiul notează că la materialele pricinii careva confirmări în acest sens nu au fost prezentate, or, însăși administratorul insolvențității nu a invocat faptul dat.

CtEDO, în practica sa constată, reamintește faptul că dreptul la libera circulație, astfel cum este recunoscut în paragrafele 1 și 2 ale art. 2 din Protocolul nr. 4, are ca scop asigurarea libertății de circulație, drept garantat oricărei persoane de a circula în cadrul teritoriului în care se află, precum și de a-l părăsi; acest fapt implică dreptul de a merge într-o țară la alegerea sa, în care ar putea primi autorizația

de a intra (vezi, mutatis mutandis, Peltonen împotriva Finlandei, decizia Comisiei din data de 20 februarie 1995, p. 43, § 1). Rezultă că libertatea de circulație impune interdicția oricărei măsuri susceptibile de a aduce atingere acestui drept sau de a-i restrânge exercitarea, din moment ce nu răspunde cerinței de a reprezenta o măsură ce ar putea fi considerată „necesară într-o societate democratică”, care să urmărească scopurile legitime prevăzute în paragraful 3 al articolului menționat.

De altfel, ingerința în dreptul la libera circulație trebuie să vizeze nu numai un „scop legitim” conform „interesului general” ci și să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat de orice măsură aplicată de stat. Adică, urmează a fi păstrat un „echilibru just” între cerințele de interes general ale comunității și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale persoanei.

Astfel, concluzia instanței de insolabilitate privind interzicerea Nataliei Stavinskaia de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, fără permisiunea instanței de judecată, Colegiul o consideră neîntemeiată.

Argumentele avocatului Mihail Balaban-reprezentantul Nataliei Stavinskaia, în partea contestării încheierii prin care s-a dispus aplicarea interdicției de părăsire a țării în privința Nataliei Stavinskaia, invocate în recursul declarat sunt întemeiate și constituie temei pentru casarea încheierii recurate în această parte.

Colegiul consideră corectă aprecierea instanței de insolabilitate precum că este întemeiată cererea de aplicare a măsurilor de asigurare pe bunurile inclusiv și a Nataliei Stavinskaia, deoarece neaplicarea măsurilor de asigurare ar crea dificultăți întru executare eventualei hotărâri judecătorești.

Cu referire la argumentul recurentului precum că nu este motivată solicitarea de aplicare a măsurilor de asigurare, Colegiul îl consideră irelevant, deoarece instanța de recurs verifică în exclusivitate legalitatea încheierii contestate și nu dă apreciere cererii de asigurare ar acțiunii.

Afirmația recurentului precum că instanța de insolabilitate ar fi depășit limitele legii și nu ar fi identificat valoarea patrimoniului asupra căruia s-a aplicat sechestrul, Colegiul o consideră eronată, deoarece instanța de insolabilitate a dispus aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile, imobile și mijloacele financiare în limita revendicărilor în sumă de 9356916,00 lei, rezultând și din înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată, nu doar din pretențiile înaintate.

Tot aici, Colegiul menționează că necesitatea aplicării măsurii de asigurare prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile, imobile și mijloacele financiare în limita revendicărilor înaintate, se impune prin lege, fapt corect reținut și de instanța de insolabilitate, în condițiile când se solicită atragerea pârâților la răspundere subsidiară și se pretinde restituirea unei datorii. Însă, sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei pretențiilor înaintate, instanța de insolabilitate se va expune la examinarea fondului cauzei.

În consecință, Colegiul consideră corectă concluzia instanței de insolabilitate în partea aplicării sechestrului asupra bunurilor mobile, imobile și mijloacele financiare, ce aparțin inclusiv și Nataliei Stavinskaia, în limita revendicărilor în sumă de 9356916,00 lei, or, instanța de insolabilitate la aplicarea măsurii de asigurare a luat în considerare obiectul, temeiul acțiunii, natura litigiului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de insolabilitate contestată este adoptată cu încălcarea normelor de drept

procedural în partea interzicerii Nataliei Stavinskaia de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, fără permisiunea instanței de judecată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea încheierii din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău în această parte.

În conformitate cu prevederile art. 428, art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Mihail Balaban, în interesele Nataliei Stavinskaia.

Se casează încheierea din 10 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Artbeton-Grup”-Victor Nemțanu privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii la cererea administratorului insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Artbeton-Grup”-Victor Nemțanu privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, în partea interzicerii Nataliei Stavinskaia de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, fără permisiunea instanței de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală